

Slovenski etnografski muzej korak za korakom dosega temeljne dolgoročne cilje: dokončanje projekta prenove in dograditve razstavne hiše, realizacijo projekta stalne razstave in zagotovitev klimatsko ustreznih depojskih kapacitet. Prioritetna investicija Ministrstva za kulturo v nastajajočem kulturnem kompleksu na Metelkovi je prenova in dograditev razstavne muzejske hiše in depojskih prostorov Slovenskega etnografskega muzeja. Pogodba z izbranim izvajalcem Gradbenim podjetjem Grosuplje je bila podpisana 20. junija 2002, v juliju so stekla dela. Krst začetka gradnje *Umik simbolnega pred stvarnim* je slavnostno obeležila gospa Štefka Kučan, soproga predsednika države Milana Kučana, z umikom dveh simbolnih napovedovalcev gradnje, plastik delavcev iz papirmašeja. Od tega dne, 19. julija,

Podpis pogodbe o začetku gradbenih del na razstavni hiši SEM (direktorica SEM mag. Inja Smerdel, ministrica za kulturo Andreja Rihter in direktor družbe GPG Bogdan Korošec). Foto Nada Žgank, 26. junij 2002

Umik simbolnega pred stvarnim, začetek gradnje in prenove razstavne hiše SEM. Foto Nada Žgank, 19. julij 2002

Slovenski etnografski muzej za čas gradnje in prenove razstavlja v vitrinah na hodniku upravne hiše osem izbranih simbolov slovenske etno-dediščine: **Med zgodovinsko stvarno starosvetnosjo in sodobno etno-istovetnostjo**. Razstava predmetov iz zbirke SEM, ki jih mnogi uporabljajo za slovenske identifikacijske simbole, je zasnovana med nekdanjo rabo v stvarnih kontekstih tradicijske kulture in njihovimi sodobnimi pojavnimi oblikami. Prav tako smo od tega dne za lahkotnost počitniškega časa našim obiskovalcem postavili na ogled donacijo družbe Mobitel – kreacijo Sončnica, za katero je avtor Alan Hranitelj dobil navdih v severovzhodni, panonski Sloveniji.

Že od aprila naprej se je muzej »pospravljaj« in pripravljaj na gradnjo, izvedel selitev iz »začasnega« razstavišča, preselil zbirke, knjige, revije in opremo iz ukinjene dislocirane enote v Goričanih ter programsko (kar se tiče razstav) okrnjeno deluje le v upravni stavbi. Naše obiskovalce smo z začasno le delno zaprtimi vrati vabili predvsem na manjše priložnostne razstave in prireditve.

Razstave in prireditve v letu 2002

Razstave v prostorih SEM

- Iz leta 2001 so se v prve mesece leta 2002 »potegnile« naslednje razstave:
- začasna stalna razstava **Okna zbirke** v razstavni hiši do konca marca 2002;
  - **V podobe ujeti indigo**, razstavna hiša, do srede januarja 2002;
  - **Utrinek kitajske naive**, hodniki upravne hiše, do konca junija 2002;
  - **Egipčanske jaslice** zbiratelja Milana Kovača, v foyerju upravne hiše, do začetka februarja 2002.

Na novo smo postavili na ogled naslednje razstave:

- **Krhke cvetlice** (od 14. februarja do 31. marca)

Potujoča italijanska razstava je predstavila staro beneško umetno obrt izdelovanja cvetlic iz steklenih kroglic v sodobni avtorski interpretaciji Giovanne Poggi Marchesi iz Trevisa ter naturalistično slikarstvo (olja in akvarele) rimske slikarke Poldi Lopez y Royo Sanfelice, katerega motiv je prav tako cvetje. Giovanna Poggi Marchesi je pripravila delavnico *Izdelovanje vrtnice, simbola Benetk*, iz steklenih kroglic.

- **Donacija pisanic Marka Bajuka iz Argentine** (od 27. marca do 14. aprila)

Velikonočni praznik je bil priložnost, da smo obiskovalcem predstavili donacijo pisanic Marka Bajuka, narejenih v tradicionalni tehniki batik. Čeprav izdelovalec izhaja iz motivov slovenske ljudske umetnosti, so pisanice unikatni in umetniški izdelek, saj znane motive in ornamente sestavlja v nove, njemu svojske interpretacije in barvne kombinacije.

- **Severno in južno od Ekvatorja** (od 18. aprila do 20. maja)

Predstavitev slikarskega opusa Nataše Škof, slovenske izseljenke iz Avstralije, ki od leta 2000 živi v Sloveniji, uvrščamo v sklop našega sodelovanja s slovenskimi izseljenci.

- **Sončni žarek iz Bolgarije** (od 23. maja do 16. junija)

Z razstavo izdelkov Otroške šole batikov iz Bolgarije smo se pridružili praznovanju Dneva bolgarske kulture in slovanske pisave.

553

Skupina tibetanskih menihov, ki je v SEM izdelala peščeno mandalo. Foto Nada Žgank, julij 2002

Dalaj Lama v Slovenskem etnografskem muzeju. Foto Nada Žgank, 5. julija 2002

• ***Tibetanska peščena mandala*** (od 26. junija do 6. julija)

V tednu pred prihodom Njegove svetosti Dalaj Lame v Ljubljano je skupina petih tibetanskih menihov izdelala peščeno mandalo Avalokiteshvare – Bude sočutja. Z izdelovanjem so začeli 26. junija, obredno pa so jo podrli 6. julija. Ob tem so bile v organizaciji Društva za podporo Tibetu v SEM še spremljajoče prireditve:

Srečanje z menihi (27. 6. 2002); predavanje Matjaža Trontlja, *Predstavitev kalačakre* (28. 6. 2002); predavanji, ki sta ju imela Lama Shenphen, *Učenje o potrpežljivosti* (2. 7. 2002) in Lama Geshe Tenzin Dhargye, *N. S. Dalaj Lama – Buda sočutja* (3. 7. 2002), ter prihod Dalaj Lame v Slovenski etnografski muzej in njegov blagoslov mandale (5. 7. 2002).

• ***Umetniška iskanja – Čipkarska šola Gorica*** (od 16. septembra do 3. oktobra)

V sodelovanju z Italijanskim inštitutom za kulturo v Sloveniji se je po uspešnem gostovanju v Idriji v Slovenskem etnografskem muzeju predstavila Čipkarska šola Gorica, katere tradicija sega v 17. stoletje.

• ***Moč šibkih – Ženske v času kmečkega gospodarstva*** (od 10. oktobra do 6. novembra)

Razstava (in knjiga) avtorice Irene Destovnik je plod raziskave vsakdanjega in prazničnega življenja kmečkih žensk na primeru dveh vasi na južnem Koroškem. Prikazuje pomen žensk v sistemu kmečke produkcije, njihove različne preživetvene strategije in dedovanijske prakse ter prevladujočo spolno ideologijo v drugi polovici 19. in prvi polovici 20. stoletja.

Fotografska razstava Moč šibkih – Ženske v času kmečkega gospodarstva avtorice Irene Destovnik.
Foto Nada Žgank, oktober 20002

- **Tradicionalni mehiški daritveni oltar mrtvim** (od 29. oktobra do 31. januarja 2003)

Predstavljen je bil mehiški način praznovanja dneva mrtvih, ki je povsem drugačen od evropskega. Avtor postavitve oltarja je bil mehiški umetnik Jorge Rosano, ki slovi po Evropi, Aziji in Ameriki po barvnih papirnih kolažih in izdelavi papirnega okrasja. Jorge Rosano je pripravil muzejsko delavnico izdelovanja papirnega okrasja.

- **Zbirka japonskega slikarstva zbiralca Frančka Kosa** (od 12. novembra do 24. novembra)

Ob štirih jesenskih demonstracijah japonske tehnike »ukiyoe« smo razstavili v letu 2001 odkupljeno Kosovo zbirko japonske umetnosti, ki vsebuje 23 slik na svili in papirju ter dva 9 in 15 metrov dolga svitka. Nastale so med 17. in 20. stoletjem, največ jih je iz srede 17. stoletja in so narejene v tehniki »kano«. Zbirka ima umetniški, zgodovinski in muzejski pomen, saj razkriva določene umetniške šole, njihove tehnike, materiale in vsebino japonske tradicionalne visoke kulture.

- **Trgovina – izobraževanje – muzej. Prodajna razstava SEM / HUM** (od 27. novembra do 8. decembra).

Slovenski etnografski muzej in društvo Humanitas sta s prodajno razstavo izdelkov najavila ustanovitev prve trgovine po načelih *Fair Trade* – pravične trgovine na naših tleh. Cilji so promovirati neposredno solidarnost z avtonomnimi proizvajalci na globalni ravni, lokalno trajnostno ekonomijo, ustvarjalnost in tradicionalno obrt. Skozi trženje premišljenih izdelkov želimo izobraževati in približevati kulture

Tradicionalni mehiški daritveni oltar mrtvim je v SEM postavil mehiški umetnik Jorge Rosano.
Foto Nada Žgank, 29. oktober 2002

ter etiko v medkulturnem sodelovanju prenašati v polje ekonomije. Dneve prodajne razstave je spremljalo obredno pitje kave Fair Trade.

- **Zatrobi na glas – Rogisti na Slovenskem** (od 19. decembra do 19. januarja)

Na razstavi je bilo na ogled štirideset lesenih rogov izdelovalca Jožeta Setničarja iz Kresnic pri Litiji. Rogovi iz vej predstavljajo zanimivo in živo zbirko originalnih glasbil, nekateri od njih so celo daljši od 5 metrov. Predstavljena je bila tudi replika »Valvasorjevega roga«, ki jo je Jože Setničar izdelal leta 2002 in jo je podaril Slovenskemu etnografskemu muzeju za zbirko glasbil.

Pripravili smo tudi javna vodstva po razstavah Krhke cvetlice (Giovanna Poggi Marchesi in Poldi Lopez y Royo Sanfelice), Umetniška iskanja – Čipkarska šola Gorica, Moč šibkih – Ženske v času kmečkega gospodarstva (Irena Destovnik) in Tradicionalni mehiški daritveni oltar mrtvim (dr. Marija Mojca Terčelj).

Gostovanja Slovenskega etnografskega muzeja

- Razstava *V podobe ujeti indigo* (avtor mag. Andrej Dular) je od 7. februarja do 12. maja gostovala v Pokrajinskem muzeju Celje.
- Razstava *Ljubezen je v zraku* (avtorica Bojana Rogelj Škafar) pa od 5. julija do 12. oktobra v Néprajzi muzeumu v Budimpešti. Načrtovano kitajsko gostovanje razstave v Pekingu od 26. aprila do 12. maja je bilo zaradi tehničnih razlogov, zastoja pri ladijskem transportu (na Malti) in posledično nemogočih terminskih sprememb, nerealizirano.

Ostale prireditve v SEM

- *Ljudska dediščina in ljudski ples* (Seminar za vzgojitelje in učitelje) pod vodstvom mag. Mojce Leben (4. januarja)
- *Glasba in manjšine – predstavitev zbornika in koncert skupine Struna* v sodelovanju z Založbo ZRC in GNI ZRC SAZU (13. februarja)
- Predavanje dr. Gorazda Makaroviča: *O simboliki in upodabljanju cvetlic na Slovenskem* (27. februarja)
- *Koncert japonske glasbe*, ki sta jo izvajala vrhunski poustvarjalca Nanea Yoshimura in Hidekazuju Kata na tradicionalnih japonskih glasbilih Shakuhachiju in kotu v sodelovanju z Japonsko ambasado na Dunaju (29. marca)
- *Sodobna ljudska glasba na Slovenskem II*, predstavitev zgoščenke in sodelovanje izvajalcev: Katice, Kurja polt, La Zonta, Ljoba Jenče, Marko banda, Tolovaj Mataj in Tomaž Podobnikar (6. aprila)
- *Origami dan v muzeju – umetnost zgibanja papirja* pod vodstvom mojstra Toyoaki Kawaija in njegovih sodelavcev (19. aprila)
- *Plesna hiša v SEM* – Vstop v slovensko plesno hišo (16. maja)
- *Ukp'éeł Wayak ali sedem sanj sodobne majevske poezije*. O sodobni majevski literaturi, etnični identiteti in medkulturnem dialogu na Yukatanu

v Mehiki z višjo kustodinjo dr. Marijo Mojco Terčelj ter pesnikoma Felicianom Sánchezom Chanom in Amadeom Cool Mayem (21. maja)

- **Umetniška iskanja – muzejska čipkarska demonstracija**, ki jo je vodila Tonka Černilogar (19. septembra)
- **Ženske v času kmečkega gospodarstva – koncert G. Lipuš, F. Umek, T. Feini** v sodelovanju z Slovensko prosvetno zvezo iz Celovca (10. oktobra)
- **Štiri jesenske demonstracije japonske tehnike Ukiyoe, tradicionalne umetnosti lesoreza** pod vodstvom mojstra Isamuja Idachija in tiskarke Natsuki Suga iz Japonske (12. in 13. novembra)
- **Zatrobi na glas – koncert skupine Leseni rogisti** (19. decembra)

558

V letu 2002 so potekali že iz prejšnjih let ustaljeni **andragoško-pedagoški programi**. **Izobraževanje odraslih** v tretjem življenjskem obdobju je potekalo vse leto in je obsegalo pet terenskih vaj (Ptuj z okolico, Kamnik z okolico, Škofja Loka z okolico, Železniki in Sorica, Goriško) in 17 predavanj:

- dr. Marko Terseglav: *Ljudsko pesništvo* (18. januarja)
- dr. Gorazd Makarovič: *Zmaji v slovenskem izročilu* (18. januarja)
- dr. Monika Kropelj: *Slovensko ljudsko pripovedništvo* (25. januarja)
- Julijan Strajnar: *Rezija* (1. februarja)
- dr. Marjetka Golež Kaučič: *Slovenske ljudske balade* (1. marca)

Demonstracija tradicionalne japonske umetnosti lesoreza in tiskanja v ukiyoe tehniki, ki sta jih prikazala mojster Isamu Adachi in tiskarka Natsuki Suga, so se udeleževali predvsem dijaki ljubljanskih srednjih šol.

Foto Nada Žgank, 13. november 2002

- dr. Marija Stanonik: *Ljudsko pripovedništvo in predstavitev zbirke Glasovi* (8. marca)
- Tanja Tomažič: *Šege in navade velikonočnega časa* (22. marca)
- mag. Daša Hribar: *Izseljenec – življenjske zgodbe Slovencev po svetu* (5. aprila)
- dr. Janez Bogataj: *Dediščina v sodobnem svetu* (19. aprila)
- mag. Igor Cvetko: *Tibet* (17. maja)
- dr. Marija Mojca Terčelj: *Dediščina Majeve* (22. maja)
- Sonja Kogej Rus: *Etnologija in socialna kultura* (4. oktobra)
- Mojca Račič: *Etnološka biblioteka* (11. oktobra)
- Irena Destovnik: *Moč šibkih* (24. oktobra)
- dr. Marija Mojca Terčelj: *Smrt in humor pri sinovih Mochtezume* (8. novembra) 559
- Martina Repinc: *Ženski poklici na Tržaškem* (22. novembra)
- dr. Mojca Ravnik: *Družina in sorodstvo na zahodni meji* (6. decembra).

Četrtkove **muzejske delavnice za otroke** (v prvi polovici leta so potekale vsak četrtek, v drugi polovici leta pa vsak drugi četrtek v mesecu) so prinašale različne vsebine povezane z razstavami ali prazničnim koledarskim letom. Otroci (stari med 6 in 12 let) so izdelovali škatle skrivnosti (modrotisk), zgibali like iz papirja, s škarjami rezali kitajske izrezanke iz papirja, izdelovali žitne obročke, pustne maske, papirnate jaslice, cvetje iz papirja in steklenih kroglic, nakit, košarice za pirhe, okraševali in barvali pirhe, poslikavali lesene deščice 'panjske končnice', prepletali vrvice na japonski način kumihimo, barvali rutke v tehniki batik, klekljali, izdelovali pletene rogoznice.

Obisk razstav in prireditvev

Vse razstave in prireditve v muzeju je obiskalo skupaj 10.630 obiskovalcev. Upad – prepolovitev števila v primerjavi s prejšnjimi leti je razumljiv, saj muzej od pomladi okrnjeno deluje le v upravni hiši. Naši obiskovalci so trenutno le posamezniki, številnejši so obiskovalci posameznih prireditvev in otvoritev manjših razstav (s tako zasnovanim programom v neprivlačnem času vzdržujemo stik z obiskovalci). Od aprila je zato obisk naše hiše brez vstopnine, saj smo menili, da je pri tako okrnjeni ponudbi pač nismo upravičeni zaračunavati.

Delo na prvi fazi stalne razstave SEM

Delo na prvi fazi stalne razstave SEM pod delovnim naslovom Galerija zbirka je potekalo nemoteno. Avtorska skupina kustodinij in kustosov je oblikovala »Skupni dokument št. 2«, temeljna konceptualna »drevesa« vseh razstavnih sklopov, natančno izdelala posamezne vzorce in do konca leta 2002 pripravila izbor predmetov.

Raziskovanje, evidentiranje, dokumentiranje, inventariziranje, konserviranje in restavriranje

560

Nemoteno – in v skladu s pripravami na postavitev prve faze stalne razstave še bolj intenzivno – je potekala neprekinjena skrb za premično dediščino v muzeju: urejanje in analiza zbirk, fotografiranje gradiva, dokumentiranje, urejanje dokumentacijskega fonda, znanstveno raziskovanje (npr. zbirka pokrival), konserviranje, restavriranje in evidentiranje. Omeniti kaže tudi oživljeno terensko delo posameznih kustosov. Na terenu pridobljenih ali v muzej prinesenih je bilo v letu 2002 1388 novih predmetov: zbirka 78 slikopleskarskih valjčkov za krašenje sten in drugega drobnega orodja, 18 predmetov s področja ruralnega gospodarstva, 59 donacij v tekstilni zbirki, zbirka 85 pisanic donatorja Bajuka iz Argentine, donacija 25 japonskih origamijev, donacija zbirke 131 predmetov tradicionalnega mehiškega oltarja mrtvim ter zbirka šablon in predlog slikarja P. Železnika in Hamova zbirka fetišev z Malija. Nastalo je sedem enot (537 minut) novih video zapisov (o izdelovanju rož iz papirja, cvetni nedelji, opasilu, maši v jami sv. Socerba, o posavskem štehvanju, izdelovanju peščene mandale, romanju z Marijo iz Čateža na Zaplazi in o miklavževanju v Podkorenu), terenskih dokumentov posameznih kustosov in štiri video zapisi muzejskih prireditvev. Realizirano je bilo nemalo strokovne pomoči drugim muzejem v okviru matičnosti in sodelovanja ter koordiniranja dela s sorodnimi ter drugimi znanstvenimi in izobraževalnimi ustanovami doma in v tujini. V okviru začetkov vodenja registra premične dediščine v sklopu matičnosti (po dorečenih etnoloških standardih) je ob koncu prve polovice leta 2002 steklo nadaljevanje evidentiranja, inventariziranja in računalniškega vnašanja predmetov zamejske etnološke dediščine (800 predmetov iz zbirke Etnografskega muzeja v Šklednju ter digitalizacija 1021 predmetov iz zbirke Ricmanje). Kustosi SEM so opravljali še nekatere druge muzejske dejavnosti: predstavljanje pridobljenega gradiva javnosti (vitrini odkupov in donacij), posredovanje informacij o kulturni dediščini zainteresiranim javnostim, zagotavljanje ustrezne dostopnosti gradiva, popularizacijo ter pedagoške in andragoške programe, izobraževanje, knjižnično dejavnost (prehod na avtomatsko izposajo) in redno založniško dejavnost. Izpostaviti velja še »izredno« selitev iz ukinjene dislocirane enote v Goričanah v prvi polovici leta, ki je delovno poleg obeh kustosov za zunajevropske zbirke skoraj tri mesece zaposlovala vse sodelavce Oddelka za konzerviranje in restavriranje, Tehnične službe in Muzejsko knjižnico.

Med pomembnejše strokovno delo in proučevanje sodi intenzivno delo večine kustodinj in kustosov SEM pri skupnem večletnem etnološkem projektu (ISN ZRC SAZU, OEIKA FF in SEM) Leksikon etnologije Slovencev, ki je bil prav leta 2002 v svoji sklepni fazi in bo izšel leta 2004. Skupaj so prispevali 859 gesel.

Pomembnejše dodatno strokovno delo

- Mag. Inja Smerdel se je od 16. do 19. maja udeležila kolokvija v La Ferté-sous-Jouarre z referatom o žrmljah z naslovom *Notre mère, donnez-nous*

aujourd'hui notre pain quotidien (De la fabrication, de la vente et de l'emploi du moulin à bras dans les regions reculees de la Slovenie ou le moulin a bras survecut presque jusq'a nos jours / Mati naša, daj nam danes naš vsakdanji kruh! (O izdelovanju, prodaji in rabi žrnelj v odmaknjenih predelih Slovenije; v krajih, v katerih so žrnelje preživele skoraj do današnjih dni). Prispevek bo objavljen v zborniku kolokvija ter v Etnologu 12. Aktivno se je udeležila mednarodnega kolokvija *Fondateurs et acteurs de l'ethnographie des Alpes* v Grenoble od 14. do 16. februarja s prispevkom o slovenskem folkloristu in etnologu, akademiku dr. Milku Matičetovem, z naslovom *Le charmeur ethnologique des petites bêtes / Etnološki krotilec zverinic.*

Dr. Marija Mojca Terčelj je predavala na Megatrend univerzitet primenjenih nauka, Geoekonomske fakultet v Beogradu: *Indihenističke politike u Latinskoj Americi* (26. novembra); *Civilizacija Maja* (27. novembra) in *Medicina tradicional entre los indígenas de México y del Perú contemporáneo* (28. novembra).

Z vabljenim referatom *La integración cultural y multiculturalismo (Políticas indigenistas en México, en el siglo 20)* je od 23. do 25. oktobra sodelovala tudi na mednarodnem simpoziju V Simposio International »América Latina y el Caribe. El desafío de los procesos de desarrollo e integración en el nuevo milenio« v Buenos Airesu, Facultad de Ciencias Económicas de la Universidad. Z referatom *Intelectuales mayas y su papel en las relaciones interculturales contemporáneas en Yucatán* pa je 8. novembra sodelovala na simpoziju *Programas sociales y culturales para la población indígena de Yucatán: modelos, estrategias, resultados y perspectivas* na Unidad de Ciencias Sociales del Centro de Investigaciones Regionales 'Dr. Hideyo Noguchi' de la Universidad Autónoma de Yucatán v Méridi.

Mag. Daša Hribar je sodelovala na okrogli mizi v okviru razstave *Izseljenec – Življenjske zgodbe izseljencev po svetu* v Muzeju novejšje zgodovine Slovenije; na posvetu *Pomen in vloga žensk za ohranjanje kulturnega izročila v izseljenstvu*, ki ga je organiziral Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU; na letni konferenci AEMI (Association for European Migration Institutions), evropskega združenja migracijskih muzejev in raziskovalnih ustanov, na kateri je bil v polnočlanstvo AEMI sprejet tudi Slovenski etnografski muzej, v Stavangarju na Norveškem (od 27. do 30. septembra); z referatom in pripravo razstave *Med in sol tujine* je sodelovala na simpoziju *Sezonstvo in izseljenstvo v panonskem svetu* v Radencih od 22. do 25. oktobra.

Ralf Čeplak Mencin je vodil delo slovenskega odbora ICOM in sodeloval na 63. seji svetovnega odbora (Advisory Committee) ICOM-a v Parizu od 3. do 5. junija ter na letni konferenci INTERCOM/ICOM v Dublinu od 14. do 23. oktobra.

Dr. Nena Židov in Bojana Rogelj Škafar sta se udeležili druge mednarodne konference *Etnographische Museen in Zentral und Südosteuropa* na Dunaju od 18. do 21. septembra. Bojana Rogelj Škafar je predstavila referat *The topic of an exhibition between the axisting collection of museum objects and acquisition of new items.*

- Mag. Igor Cvetko je sodeloval na mednarodnem srečanju ICTM, Study group on Folk Musical Instruments s prispevkom *About Branch lurs in Slovenia* v Falunu na Švedskem 17. avgusta ter 23. oktobra in na simpoziju Inspiration Volkmusik v organizaciji Univerze Mozarteum Salzburg v Innsbrucku v Avstriji z referatom *Resia in the Consciousness of Contemporary Slovenian Music*.
- Barbara Sosič je vodila dokumentacijsko sekcijo pri SMS, pripravila in vodila je šest sestankov, organizirala predavanja, pripravila prispevek Etnološka dokumentacija v slovenskih muzejih za Muzeoforum 11. novembra ter sodelovala na konferenci CEICOM Muzeji v državah srednje Evrope po letu 1989 z dvema referatoma *Slovene Museums Past and Present in New Media in Slovene Museums* v Leipzigu v Nemčiji od 1. do 2. julija.
- Mag. Inja Smerdel in Alenka Simikič sta se udeležili seminarja Seminario avanzato di aggiornamento per la catalogazione dei beni demotnoantropologici e la gestione dei museo etnografici v Vidmu v Italiji, na katerem je Alenka Simikič predstavila referat *Standardi etnologici internazionali e processo di documentazione nel Museo Etnografico Slovenico..*
- Mag. Ana Motnikar se je udeležila konference ICMS o varnosti v muzejih na Češkem od 1. do 8. septembra.

Mednarodno sodelovanje

Poleg mednarodnega sodelovanja v pomenu izmenjav gostujočih razstav in vabljenih udeležb posameznikov na različnih znanstvenih ali strokovnih srečanjih je Slovenski etnografski muzej sodeloval z izposojjo predmetov iz svojih zbirk pri razstavi *Uncommon Legacies: Native American Art* Peabody Essex muzeja v združenih državah Amerike in pri razstavi *Brinquedos do mundo / Igrače sveta* Muzeja igrač v Sintri na Portugalskem. V sodelovanju s Slovenskim znanstvenim inštitutom na Dunaju smo postavili slovensko božično drevo v okviru mednarodne razstave *Weinachten rund um den Globus* na gradu Schoenbrunn ter poskrbeli, da je bilo eno izmed oken mestne hiše v Kopenhagnu okrašeno s slovenskim božičnim motivom in 8. decembra osvetljeno (z Gasparijevimi sv. Tremi kralji).

Nemoteno je potekal tudi projekt EU Framework 5: Energy Efficiency and Sustainability in Retrofitted and New Museum Buildings (kot prispevek k energetsko varčnejši bodoči razstavni hiši). Na junijskem delovnem sestanku v Lisboni je bila slovenska predstavitev usklajena z oznanilom uspešnega začetka gradnje razstavne hiše.

Poročilo SEM za leto 2002 povzema le nekatere bistvene sestavine opravljenega dela. Tega pa je bilo v vsej muzejski raznovrstnosti in večplastnosti nedvomno mnogo več. Priznanje SEM in njegovi usmeritvi kaže tudi v letu 2002 prejeta Murkovo priznanje mag. Andreja Dularja za projekt *V podobe ujeti indigo*.